

СТАНОВИЩЕ

От проф.д-р Тодор Минев
ВТУ "Св.св. Кирил и Методий"
на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна
степен "доктор"

Професионално направление: 3.4 Социални дейности /Методи на социалната работа/,
разработена в Софийски университет „Св.Климент Охридски“,
Факултет по Педагогика, Катедра "Социална работа“

ТЕМА: „ДИНАМИКА НА ЕМПАТИЯТА И СОЦИАЛНАТА РАБОТА ПО СЛУЧАЙ“

Дисертант: Емилина Ценова

Научен ръководител: доц.д-р Гинка Мехаднджийска

1. Данни за дисертанта.

Образователната подготовка и научното творчество на докторантката са в пряка взаимовръзка с избраната от нея проблематика за дисертационно изследване. Емилина Ценова е родена на 04.10.1986г. Завършва бакалавърска степен „Социални дейности“ с профил „Клинична социална работа“ в СУ „Св.Климент Охридски“ и в същия ВУЗ магистърска степен „Психология на развитието“. Притежава множество сертификати, доказващи нейната експертиза, както е и член на престижни професионални организации и асоциации. Работила е в сферата на помагачите професии в неправителствени и държавни структури, като психолог, обществен възпитател, социален работник, специалист социални дейности, ко-терапевт. От 2015г. е редовен докторант по „Социални дейности /Методи на социалната работа/“ в СУ „Св.Климент Охридски“ и понастоящем работи като социален работник и психолог в Глобална инициатива в психиатрията – гр. София, клон на ГИП – Холандия за страните от Югоизточна Европа .

2. Данни за докторантурата.

Научно-изследователската и практическа дейност на докторантката съответстват на нейната ангажираност по цялостните характеристики на дисертационната процедура. Реализираните методически основи на изследването са резултат на аналитична последователност. По отношение на дисертационната процедура няма допуснати нарушения на нормативните изисквания. Участията на докторантката в научни форуми

съответстват на минималните изисквания за придобиване на научната степен "доктор". Впечатлява трудовия маршрут на г-жа Ценова. Седемте публикации по дисертацията са публикувани в престижни издания и са свидетелство за нейната популярност като учен.

3. Данни за дисертацията и автореферата.

Актуалност на дисертационния проект:

Към настоящия момент научните разработки, свързани с емпатията в помагащите професии се ограничават предимно до констатиране на емпатията като личностна черта на специалистите, нейното измерване и диагностициране като статична характеристика, без да проследяват динамичните ѝ измерения и да я обвързват с индивидуалната работа по случай и със супервизията. В настоящата разработка се натъкваме на друг подход, заложен в целта на дисертацията, а именно – да се построи обяснителен модел на динамиката на емпатията в хода на работата по случай. Това задава и актуалността и социалната значимост на труда.

Обща характеристика на разработката:

Дисертационният труд съответства на необходимия минимум за този формат разработки. Състои се от увод, две части с по три глави и подглави към тях, изводи и обобщения, заключение, използвана литература и три приложения. Текстовият обем на труда е 223 страници, използваната литература съдържа 98 източника /от които - 37 на български език и 61 -на английски език/, релевантни на интерпретираната проблематика.

Изследователските резултати са илюстрирани чрез 43 таблици, 2 фигури.

В увода се поставят въпросите за актуалността на проблема, мотивацията за избор на проблематика, формулирани са ясно и недвусмислено целта и задачите, предмета, обекта, етапите на изследване, трудностите и методическия инструментариум, хипотезата. Представени са очакванията за изготвянето на три модела като продукти от изследването.

В първата част, която е подчертано теоретична, са представени теоретичните постановки, разглеждащи феномена емпатия, като прави отлично впечатление богатата теоретична основа, върху която докторантката стъпва, както и развитите ѝ умения за работа с научен текст. В същата част, но във втората ѝ глава са представени различните интерпретативни подходи в работата по индивидуален случай, разгледани пред призмата на емпатията, а в третата глава се открояват динамичните аспекти на емпатията, като се обръща специално внимание на нейната обвързаност с емоционалната интелигентност, удовлетвореността, умората и бърнаут-ефектите, съпътстващи помагащите професии и значението на супервизията като превенция на негативните страни в индивидуалната социална работа. Белег за научно израстване е умението на авторката да прави изводи и обобщения във всяка част от дисертационната работа.

Във втората част, посочена от докторантката като емпирична, представя модела на емпиричното изследване, като тук се открояват следните характеристики: прецизно дефиниране на обект, предмет, хипотези, цел, задачи, богат инструментариум. Презентирането на резултатите се отличава с отлично съчетание на количествени и качествени анализи, а третата глава от втората част е с висока степен на въвеждане на методическите разработки в директната практическа подготовка и работа на социалните работници. Обобщенията и изводите са премерени, в достатъчна степен конкретни и ясно формулирани, което се потвърждава и от високата степен на надеждност на резултатите и данните.

Заклучението е стегнато, смислено, в достатъчна степен обобщаващо и насочващо към бъдещи подобни изследвания, като това слага началото на поредица от такива, които биха били много полезни за теорията и практиката.

Общо впечатление от разработката:

- Дисертацията е отлично структурирана, систематизирана, с пропорционалност в обема на текста.
- Избраната тематика тепърва предстои да се разработва, особено в частта на търсената и намерената взаимовръзка между емпатия и то не като статична, а динамична характеристика и работата по индивидуален случай.
- Дизайнът на проведеното проучване задоволява мащабите на този формат изследване. Изследователската методика е разработена с валидизиран инструментариум, което подкрепя верността на изводите.
- Представени са набрани емпирични данни, подкрепени с илюстративна визуализация, което способства по-адекватното възприемане на труда.
- Написано е на достъпен, ясен и високо научен език, което е сериозна заявка за един бъдещ учен.
- Обобщенията и изводите от изследователските търсения са ясно формулирани, логически представени и обосновани.

Обобщение:

Дисертационната разработка съответства на изискванията за придобиване на ОНС „доктор“. Отличава се с неоспорвана степен на готовност за внедряване в практиката. Изследването е проведено чрез валидизирани методи за събиране на информация. Авторефератът е коректно разработен и дава достатъчно обобщена информация за цялостния научно-изследователски труд.

Резултатите от проведеното теоретико-методологическо проучване разкриват поле за изява на учени в това направление, като актуалност, социална значимост и социален интерес.

4. Приносни характеристики:

В края на автореферата Емилина Ценова е приложила четири приносни моменти, като е направила уговорката, че те се отнасят и до теорията и практиката. Аз ги приемам и коментирам така:

- Новост за науката: Доказана е взаимовръзката между емпатията като динамика в процеса на оказване на помощ чрез основната форма на работа – работа по индивидуален случай.
- Значимост за изследователската практика: Подготвена е батерия от методически инструменти за диагностика на различни детерминанти на емпатията, като основа за успешна индивидуална социална работа, включително с авторски принос.
- Значимост за науката: Научно обосновани са две основни групи фактори, които влияят върху динамиката на емпатията в работата на социалния работник по случай.
- Значимост в приложен аспект: Създадена и апробирана тренингова методика за повишаване равнището на емпатия на социалните работници и изведени методически насоки за супевизия на работата на социалните работници с фокус върху емпатията.

5. Бележки и препоръки:

Препоръките ми са насочени към задълбочаване на изследванията на докторантката в избраното поле на приложна дейност, тъй като то, освен че не е достатъчно разработвано, е значимо са социалната практика, особено при обвързването на работата по случай, като основен метод в социалната работа, с емпатията в помагащите професии.

Другата ми препоръка е този труд да бъде издаден като книжно тяло, защото получените данни биха заинтересували немалка част от специалистите социални работници, социални педагози, психолози и терапевти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Разработката съответства на стандарта и изискванията, отнасящи се до формата на докторско изследване. Като имам предвид издържаността и практико-приложна стойност на дисертационния труд, препоръчвам на Научното жури да гласува за присъждане на образователната и научна степен “доктор” по професионалното направление 3.4. Социални дейности /Методи на социалната работа/ на Емилина Методиева Ценова, като заявявам моя положителен вот.

07.03.2019.

В.Търново

/Проф.д-р Тодор Минев/